Poledinė sterkų žūklė

Parašė Rimantas Justinavičius
Penktadienis, 30 Rugsėjis 2011 20:48

Apie poledinę sterkų žūklę ir spaudoje mažai rašoma, ir žvejų susiėjimuose šnekama labai atsargiai. Dažniausiai visų diskusijų objektu tampa lydeka, ešerys, bet tik ne sterkas. Kai vandens telkiniai neaptraukti ledu, šias žuvis gaudome gana intensyviai ir pastebime, kad sterkų keliai dažnai kertasi su ešerių keliais, o būriavimosi vietos būna visai šalia. Žodžiai “arti” ar “šalia” nereiškia, kad tai tos pačios vietos. Kai gaudome spiningu ir metame vienu ar dviem metrais toliau į kairę ar dešinę, sakome, kad metame į tą pačią vietą, bet žiemą per du-tris metrus viena nuo kitos esančios eketės – tai skirtingos eketės. Tie keli ar keliolika metrų gali lemti, kad rasime vietą, kurioje nėra ešerių, bet užtat joje laikosi sterkai. Jei gerai žinome vandens telkinį, jei randame ešerių vietas ir sėkmingai viliojame kuprius, sterko kibimo galime nesulaukti ir dėl kitos priežasties – naudojamo masalo. Ešerius dažnai žvejojame nedidele avižėle, kuri teoriškai yra pernelyg mikroskopinis masalas didesniam sterkui. Bet tai tik energetinė teorija, teigianti, kad didesnei žuviai neverta eikvoti savo jėgų dėl mažo masalo, nes sueikvotos energijos kiekis neatitiks gautosios kiekio. Dažnai teorijai priešinasi praktika, todėl nenuostabu, kad užkimba didoka lydeka ir nukanda mažytę avižėlę. Jei turėdami kokių nors sumetimų avižėlės nenori griebti didesni sterkai, ją turėtų susivilioti mažesnieji, kurių yra daugiau ir kurie plaukioja gausesniais būriais, deja… Sterkų pagauname retai ir tikrai ne avižėlėmis. Ko griebtis, ką daryti, kad sterkas taptų įprastu poledinės žūklės laimikiu? Išeitis, atrodo, tik viena: pavasarį, vasarą, rudenį sukaupta informacija, jos analizė, išvados ir, be abejo, vandens telkiniai, kuriuose visais kitais metų laikais sėkmingai gaudėte sterkus. Žiemą iš po ledo sterkus gaudysime tose vietose, kuriose panašiomis oro sąlygomis (svarbiausia – atmosferos slėgio pokyčiai) juos gaudėme vėlyvą rudenį: t.y. giliose vietose, ties tvenkinio upės vagomis, aplink dugno skardžius ir pan. Daug laimėsime vien žinodami gerą žūklės vietą. Vasarą galime elgtis laisviau, nes net vienąkart užmetus masalo plaukimo po vandeniu trajektorija yra gana ilga. Žiemą išgręžę eketę žvejojame vertikaliai, ir šiuo atveju “vieno žingsnio” paklaida gali turėti lemiamos įtakos. Nereikia pamiršti, kad sterkai – kur kas baikštesnės žuvys nei ešeriai. Pastariesiems kas metą gręžiamos eketės visai netrukdo, bet sterkai dėl keliamo triukšmo tampa atsargūs ir įtarūs. Jų atsargumu dažnai aiškinama ir tai, kad kimbant ešeriams sterkai retai tepakliūna ant kabliuko. Patyrusių sterkų žvejų teigimu, eketės vienoje žūklės vietoje turi būti gręžiamos visos iš karto, kad vėliau nereikėtų gąsdinti žuvų ir gailėtis, jog dėl sukelto triukšmo jos pasiraukė kitur.

Užsienio žvejai pastebėjo, kad gręžiant eketes išgąsdintus sterkus galima sulaikyti ar greičiau "susigrąžinti" jauku. Jaukas turi nusileisti ant dugno ir ten žuvies aromatu vilioti sterkus. Iš ko daromas jaukas? Imama šviežių žuvų (tai būna sąlyga), jos mikseriu susmulkinamos taip, kad neliktų stambesnių gabaliukų, kuriais pasisotintų sterkai. Sumalta žuvienos košė maišoma su moliu. Į kurį dedama šiek tiek smėlio ar žvyro. Vėliau iš mišinio formuojami 5 cm dydžio jauko rutuliai, kuriuos parą galima laikyti šaldytuve. Jeigu jauko rutuliai lauke kiek sušaltų, nieko blogo, bet kai oro temperatūra labai žema, tenka juos laikyti šilčiau, nes "stipriai peršalęs" jaukas veikti pradeda gerokai vėliau.
Kalbant apie žūklės įrankius, be abejo, visiems aišku, kad žvejojant sterkus reikia žieminio spiningėlio, nes šios žuvys dažniausiai gaudomos blizgutėmis. Tokių spiningėlių parduotuvėse apstu, tačiau keliaujant sterkų verta įsigyti kiek ilgesnę meškerę. Rekomenduojamo įrankio ilgis – 1 metras, nes užkibęs sterkas smūgiuoja gerokai didesne amplitude nei ešerys: sterko kūnas ilgesnis, jo galvos mostai išraiškingesni, tad juos gerai amortizuoja tik ilgas meškerykotis elastinga viršūnėle. Dar viena problema - valas. Viena vertus, jis turi būti storas, nes sterkas nėra menka žuvis, kita vertus, toks valas neigiamai veikia lengvų blizgučių darbą po vandeniu. Žvejojant sterkus žieminėmis blizgutėmis pastaruoju metu vis dažniau rekomenduojama naudoti pintą valą. Tokiai žūklei skirtas "Spiderwire Ice Line" valas. Šis pintas valas padengtas apsauginiu sluoksniu, kad tarp jo pluoštų nepatektų vandens. Dėl šio sluoksnio pintas valas nesukietėja, nors ir labai šąla, be to, iš eketės jis "atsineša" gerokai mažiau vandens, kuris tuoj pat prišąla prie žiedelių. Traukiant didelę žuvį valas braukosi į eketės kraštus ir apsauginis sluoksnis kai kur gali nusitrinti, taigi kai kurios specialaus pinto valo vietos niekuo nesiskirs nuo paprasto pinto valo. Nepaisant to, pintas valas turi keletą savybių, kuriomis gali didžiuotis. Pirma, galima naudoti mažo skersmens (0,12 mm) valą: jis bus pakankamai tvirtas ir nevaržys masalo judesių, antra, pintas valas netamprus, o tai svarbu pakertant kimbantį sterką, į kurio medinius nasrus niekaip nenori lįsti blizgių kabliukai. Viena vertus, turime žiemą komplikuotai eksploatuojamą valą, kita vertus, galime džiaugti kai kuriomis jo savybėmis. Kaip išspęsti šią dilemą, kaip padaryti, kad ir vilkas būtų sotus, ir avis sveika? Išeitis, pasirodo, yra: vienu metu reikia naudoti ir pintą , ir paprastą valą. Paprastas 0,25-0,30 mm skersmens valas tebus pagrindinis, o prie jo galo pririškime kiek trumpesnę už žūklės vietos gylį pinto valo atkarpą. Pavyzdžiui, gaudant 6-8 metrų gelmėje pakaks 5 metrų ilgio pinto valo atkarpos. Dabar jau galime naudoti ir paprastą pintą valą: jis visada bus vandenyje, o storas pagrindinis valas neturės jokios įtakos masalo darbui. Pakertant visa sistema taip pat bus gana standi, nes trumpa monofilamentinio valo atkarpa, skirianti ritę ir pintą valą, didelės įtakos neturės. Idealiausias variantas – dvi skirtingos meškerėlės: viena turėtų turėti plonesnį sargelį ir 5 metrų pinto valo atkarpą – ja geriausia žvejoti negiliai ir lengvesniais masalais; kita – standesnę viršūnėlę ir 10-15 metrų pinto valo atkarpą – ja žvejojama giliau ir sunkesniais masalais. Turėdami tokį tandemą galime žvejoti bet kurioje vandens telkinio vietoje.
Pagrindiniai masalai žvejojant sterkus, be abejo, yra žieminės blizgutės. Populiariausios jų spalvos – balta, sidabrinė arba dvispalvė: iš vienos pusės – sidabras, iš kitos – varis ar auksas. Pagrindinė blizgučių savybė stovinčiame vandenyje – santykinai maža masė: lengva, gana plati blizgutė, užuot nusileidusi statmenai žemyn, dreifuoja į šoną, o tai leidžia iššvalgyti didesnį plotą nei gaudant sunkesnėmis, stačiau besileidžiančiomis blizgutėmis. Be to, lėtai sklendžianti blizgutė suteikia sterkui pakankamai šansų ją griebti dar tuo metu, kai ji juda dugno link. Todėl sterkams skirtos blizgės būna labiau išlenkto ar net susukto profilio. Žaidimas blizgutėmis – tai ilgas (iki 1m) tolygus kilstelėjimas ir masalo sklendimas žemyn, pusiaukelėje jį pristabdant. Blizgutę pristabdžius parartina ją kelis kartus vėl šiek tiek (10 cm amplitude) kilstelėti. Visi

judesiai turėtų būti ne staigūs, bet ramūs. Gaudant 10-15 metrų gylyje naudojamos sunkesnės blizgės, tačiau ir šiuo atveju nereikia pamiršti geriau sklendžiančių blizgučių.
Ieškant sterkų po ledu galima naudoti ir minkštuosius masalus, t.y. guminukus, kurie sėkmingai žuvis vilioja šiltuoju metų laiku. Bet guminukai bus efektyvūs tik tada, kai juos tinkamai patieksime. Negalima tvisterių apginkluoti galvutėmis taip, kaip tai darome vasarą: galvutė iš priekio, kabliukas gale. Toks guminukas tinka tik tuose vandens telkiniuose, kurių srovė ryškesnė. Kitais atvejais reikia naudoti kabliuką “Soft touch”, kurio svarelis yra viduryje ar net prie pat kabliuko įlinkimo. Toks kabliukas turėtų būti užmaunamas taip, kad jo gylys išlystų priekinėje guminuko dalyje, o auselė valui pririšti būtų maždaug per vidurį. Tada masalas gana lėtai leidžiasi žemyn, o sterkai griebia jį besileidžiantį.